

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

ערר (ת"א) 19-3684

בית הדין לעררים בתל אביב
לפני כב' הדיין דורפמן מרט

העררים:

1. פלונית
 2. פלוני (קטין)
- ע"י ב"כ עו"ד בעז בן צור ועו"ד כרמל בן צור

נ ג ד

המשיב: **משרד הפנים - רשות האוכלוסין וההגירה**
ע"י הלשכה המשפטית, עו"ד מירי כהן ועו"ד אדווה שוורצמן

פסק דין

1. לפני ערר דחוף שהוגש ביום 8.08.19. עניינו של הערר בתקיפת החלטת המשיב להרחיק את העוררים מישראל. בית הדין התבקש לבטל את הרחיקת העוררים, להורות על שחרורם מן המשמורת ולאפשר להם להסדיר את מעמדם בישראל מטעמים הומניטריים. יודגש גם, כי העוררים נמצאים כעת במתקן משמורת בנתב"ג וממתינים להרחקתם.
2. בנסיבות המקרה, החלטתי להכריע בערר על סמך כתבי הטענות שהוגשו לתיק, ולאחר קיום הדיון במעמד ב"כ הצדדים והעוררים עצמם. כמו כן, בשל צנעת הפרט הנני אוסר על פרסום פרטיהם המזהים של העוררים.
3. כרקע עובדתי אציין בתמצית, כי העוררת 1 (להלן: "העוררת"), אזרחית פיליפינית, ילידת 1977, נכנסה לישראל ביום 9.07.00 כעובדת זרה בתחום הסיעוד והונפק לה רישיון מסוג ב/1 אשר הוארך מעת לעת ועד ליום 28.12.07. ביום 23.06.06 נולד בנה, העורר 2 (להלן: "העורר" או "הקטין"). ביום 2.01.07 נפטרה מעסיקתה האחרונה של העוררת. החל ממועד זה, העוררת שוהה בישראל שלא כדין. כמו כן, בהתאם לדברי העוררת בשימוע ובדיון, היא עובדת בישראל בעבודות ניקיון. ביום 6.08.19 נערכה כניסה על ידי גורמי האכיפה של המשיב באמצעות צו שופט לביתם של העוררים. העוררים עוכבו והובאו בפני ממונה ביקורת גבולות אשר ערך לעוררת שימוע. במסגרת השימוע טענה העוררת, בין היתר, כי היא לא יצאה מישראל לאחר סיום העסקתה החוקית בגלל שרצתה כי עתידה של בנה יהיה בישראל וכי אין לה אף אחד במדינת מוצאה. לדבריה, אבי העורר הינו אזרח תורכיה שעזב למדינת מוצאו. בתום השימוע

מדינת ישראל בית הדין לעוררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

הוצאו לעוררים צווי הרחקה ומשמורת לפי חוק הכניסה לישראל, התשי"ב-1952 (להלן: "חוק הכניסה לישראל"). ביום 8.08.19 התקיים דיון בבית הדין לביקורת משמורת בעניינם של העוררים וניתנה החלטה לפיה אושרו צווי המשמורת. ביום 8.08.19 הוגש הערר דן. יצוין, כי ביום 7.08.19 נפגשה עו"ס מטעם המשיב עם העוררת ובנה העורר, בעת שהותם במשמורת ועל בסיס מפגש זה הוגש היום בדיון ע"י ב"כ המשיב דו"ח אודות מצבו של הקטין.

דיון והכרעה

4. נקודת המוצא לצורך הדיון היא, כי אין לאזרח של מדינה זרה זכות מוקנית לשהות בישראל, אלא אם הדבר נעשה כחוק, ובפרט בהתאם לחוק הכניסה לישראל. כפי שצוין כבר לעיל, בשל שהייתם לא חוקית של העוררים הוצאו נגדם צווי הרחקה ומשמורת. השאלה הראשונה שנדרשת בה הכרעה בערר זה היא האם צווי ההרחקה הוצאו כדין והאם החלטת המשיב להרחיק את העוררים מישראל עומדת במתחם הסבירות? ב"כ המלומד של העוררים הן בכתב הערר והן במהלך הדיון לפניי ניסה לשכנע בית הדין כי יש לבטל את צווי ההרחקה בעניינם של העוררים. אקדים ואומר, כי חרף טענות ב"כ העוררים, מסקנתי היא כי אין מקום להתערבות בית הדין בהחלטת המשיב. אפרט את דבריי. ביחס לטענה לפיה החלטות ממשלה משנת 2006 ושנת 2010 משקפות הכרה של המדינה בכך שילדים, בנסיבות דומות לנסיבות חייו של העורר, זכאים לקבל מעמד קבע בישראל. אינני מקבל טיעון זה. החלטות ממשלה שצוינו לעיל, היו הסדר לשעה, ובכל מקרה הן אינן חלות על העורר. העוררים אף מעולם לא הגישו כל בקשה למשיב בעניין הסדרת מעמדו של הקטין ולכן בעת הוצאת צווי ההרחקה, לא הייתה כל בקשה פתוחה של העוררים. ביחס לטענה הנוספת לפיה אין לבצע הרחקה ואכיפה בתקופת ממשלת מעבר. גם דין טענה זו להידחות. ממשלת מעבר לא קיבלה כל החלטה ביחס למדיניות כזו או אחרת שמבצע המשיב. הליכי אכיפה והרחקה כלפי אוכלוסיית שוהים שלא כדין בישראל מתבצעים באופן סדיר בכל ימות השנה בהתאם להוראות החוק ובלא כל קשר לממשלת מעבר המכהנת כעת. זאת ועוד, אין לשכוח כי מעצרים של העוררים בוצע לאחר שהעוררת עשתה דין לעצמה במשך כ-12 שנים בהן לא ניסתה להסדיר את מעמדה ומעמד הקטין. אכן, לא נעלמה מעיני טענת ב"כ העוררים לפיה החל משנת 2007 שבה פקעה אשרת העבודה של העוררת, היא פחדה להסדיר את מעמדה בשל "נוהל עובדת זרה בהריון" אשר עמד בתוקף אותה עת. אינני מקבל טענה זו. הנוהל הנ"ל בוטל בשנת 2011, אך גם לאחר ביטולו העוררת לא עשתה מאומה כדי להסדיר את מעמדה בישראל. בנסיבות אלה, לעניות דעתי, החלטת המשיב להוציא נגד העוררים צווי הרחקה היא החלטה חוקית ואף עומדת במתחם הסבירות.

5. עם זאת, השאלה הנוספת היא האם נוכח טענת העוררים לפיה הקטין סובל מקשיים רגשיים וחברתיים, יש כעת מקום בכל זאת לעכב את ביצועם של צווי ההרחקה בעניינם של העוררים על מנת שיגישו בקשה למעמד בארץ מטעמים הומניטריים וימתינו כאן עד לקבלת התשובה?

מדינת ישראל

בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

מתן אפשרות כזו משמעותו דחיית ביצוע ההרחקה (במידה ותהיה תשובה שלילית בבקשה) לחודשים ארוכים ואף ייתכן לשנים, כי הרי לעוררים יש גם זכות לתקוף את החלטת המשיב בערכאות שיפוטיות. לאחר לבטים לא פשוטים, עמדתי, כי התשובה לכך היא שלילית. ער אני לדו"חות אשר הוגשו בענייניו של העורר (צורפו כנספחים 4-7 לכתב הערר). עיינתי בהם עיון מעמיק. אך בשל צנעת הפרט של הקטין אינני אפרט את תוכנם, ואציין רק כי לטענת עו"ס אשר הכינת דו"ח בענייניו של העורר ביום 6.08.19 נטען כי הרחקת העורר לפיליפינים בשלב ההתפתחותי הקריטי שבו הוא עומד ועקירתו מהסביבה המוכרת והידועה לו, עלולים לפגוע בו בצורה בלתי הפיכה ולהוביל לתגובה התנהגותית חמורה ומצערת. מנגד, מונח בפניי דו"ח מיום 7.08.19 אשר הוכן מטעם המשיב ע"י מפקחת ארצית על עובדים סוציאליים. ממנו אני למד, כי התרשמותה של המפקחת היא כי העורר גדל בישראל אך חונך על ערכי תרבותו הפיליפינית. בתפיסתו הוא רואה את עצמו כשייך לקבוצה מבודלת בתוך המדינה. אמו חינכה אותו וחיזקה את קשריו עם בני משפחתו. לפיכך, סבורני, כי חרף בעיותיו של הקטין, ואינני מקל בהן ראש, עדיין באיזון האינטרסים המתנגשים, אינני מוצא מקום לעכב כעת הרחקתם מישראל. לא הוכחה לפניי מניעה כי העוררים ישובו לארצם, ומשם ימתינו לתשובה בבקשתם ההומניטרית, ככל שאכן תוגש כזו. בהקשר הזה אעיר שתי הערות. ראשית, הרחקת העוררים מתבצעת למדינת אזרחותם של העוררים. לעוררת משפחה בארצה (אחים ואחיות) איתם היא בקשר ואף העורר נמצא בקשר איתם (ראו דברי העוררת בדיון של היום). קיומה של משפחה מורחבת בארצה של העוררת אמור להקל על הגעתו וקליטתו של הקטין בפיליפינים וזה אף לטובת הקטין. וככל שהמשיב יחליט להיעתר לבקשת העוררים ויעניק להם מעמד, הרי שיוכלו לשוב לישראל. שנית, נטען בדיון ע"י ב"כ העוררים, כי העדר אכיפה מצד המדינה במשך שנים ארוכות מצדיק למצער מתן פרק זמן ראוי להסדרת מעמדם של העוררים בארץ. הנני חולק על טיעון זה. לא הובאה לפניי כל ראיה המוכיחה כי המשיב במתכוון לא אכף את חוק הכניסה לישראל כלפי העוררים בפרק זמן כזה או אחר במהלך שהייתם. זה שהעוררים לא נתפסו במהלך כל אותם השנים, בהחלט אינו מצדיק עיכוב הרחקתם כעת.

6. באשר לבקשת העוררים לשחררם מן המשמורת עד למועד הרחקתם. הואיל והחלטתי לאשר את צווי ההרחקה בעניינם, הרי שהרחקתם אמורה להתבצע בהקדם. אולם נוכח אמירותיה הברורות של העוררת במהלך השימוע שנערך לה ע"י ממונה ביקורת הגבולות, כי אין ברצונה לחזור לפיליפינים, ברור כי העוררת אינה משתפת פעולה עם הליכי הרחקתה והרחקת בנה. במצב דברים זה חל סעיף 13(ב)(1) לחוק הכניסה לישראל, אשר אינו מאפשר שחרור, אלא אם השתכנע בית הדין כי מחמת גילו או מצב בריאותו החזקתו במשמורת של שוהה שלא כדין עלולה לגרום נזק לבריאותו ואין דרך אחרת למנוע את הנזק לבריאותו (ראו סעיף 13(א)(3) ו-13(ב) סיפא לחוק הכניסה לישראל). המונח "עלולה לגרום נזק לבריאותו" הוא מונח שנתון לפרשנות בית הדין. כל מקרה צריך להיבחן לגופו והדבר גם תלוי בתנאים בהם מוחזק שוהה

מדינת ישראל
בית הדין לעררים לפי חוק הכניסה לישראל, תשי"ב-1952

שלא כדין במשמורת. בנסיבות שלפניי, ברור לי לחלוטין כי הימצאותו של הקטין במשמורת מקשה עליו מאוד. עם זאת, הקטין שוהה יחד עם העוררת במתקן מעצר בנתב"ג. התנאים בו מותאמים לשהייה של משפחות עם קטינים ומותב זה ביקר באופן אישי במתקן זה. מביקורי ביתר מתקני השהייה ("גבעון" ו"סהרונים") ניתן לומר כי התנאים במתקן בנתב"ג יותר נוחים (עד כמה שניתן לומר זאת על מתקן מעצר). ובכל מקרה, בהעדר מסמכים רפואיים המעידים על סכנה לבריאותו של העורר בהיותו כעת במתקן המשמורת (נספח 6 שצורף לכתב העורר מדבר על הסכנה הטמונה בהרחקת העורר מישראל), עמדתי היא כי לא מתקיימת עילה לשחרורם של העוררים ובפרט של הקטין. זאת ועוד, ברצוני להוסיף כי שהייתו של העורר במתקן המשמורת ניתן לסיים במהירות וזאת במידה והעוררת (אמו של העורר) תשתף פעולה עם הליכי הרחקה. למעשה, מפתחות הכלא נמצאות בידיה של העוררת ורק היא תחליט מתי לעשות שימוש נכון בהם על מנת להפסיק את סבלו של הקטין.

7. לפיכך, הערר נדחה על כל חלקיו.

8. בנסיבות העניין אינני עושה צו להוצאות וכל צד יישא בהוצאותיו.

9. זכות ערעור לפי סעיף 13 לא(א) לחוק הכניסה לישראל.

ניתן היום, י' באב התשע"ט, 11/08/2019, בהעדר הצדדים.

דורפמן מרט, דיין
בית הדין לעררים